

නූතන සමාජ අභියෝග නමුච්චි බෞද්ධ සදාචාරයේ
උපයෝගිතාව

Utility of Buddhist Ethics in the face of modern social
challenges

ආචාර්ය, පනාමුරේ වන්දිම හිමි

සාරසංකේෂ්පය

බුදුසමයේ ආචාරධර්ම පද්ධතිය ගතානුගතික අවිචාරවන් දේව න්‍යායකින් උද්ගත වූවක් නොවේ. එය බුද්ධිගෝචර වූ විද්‍යානුකූල චින්තනයකට සමගාමී වූ දාර්ශනිකමය වටිනාකමකින් යුක්ත වන්නකි. එපමණක් නොව එය මිනිස් ජීවිතයට ප්‍රායෝගිකව සමාන වන මානව ධර්මයකි. මෙම ලක්ෂණ මත හිඳිමින් බෞද්ධ ආචාර ධර්මය 'ජීවිතය යනු දුකකි' යන පිළිගැනීමට අනුකූලව ගොඩනගා ඇත. මිනිසා දුකට පත් වන්නේ මමන්වය නිසා ඇති කරගනු ලබන අනවබෝධය මගිනි. චිත්ත සන්තානගතව පවතින හොඳ-නරක දෙක වර්ධනය කර ගැනීමෙහිලා බලපාන සිතිවිලිවලට මෙම අනවබෝධය පවතී. මෙයින් නිදහස් වීමට ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය නිර්දේශ කරන අතර එය ප්‍රායෝගිකව එක් එක් පුද්ගලයා විසින් ක්‍රියාත්මක කළ යුත්තකි. ගිහි පැවිදි දෙපිරිසම මෙම මාර්ගයේ ගමන් කළ යුතු බව අවධාරණය කරන බුදුසමය එය සන්තානගත හා සමාජගත දුක කෙළවර කිරීමට එකම පිළිවෙත බවද පෙන්වා දෙයි.

බෞද්ධ ආචාර ධර්මයන්හි පදනම වන්නේ ඉහත සඳහන් ආර්ය මාර්ගයයි. එම ආර්ය මාර්ගය අනුගමනය කිරීම මගින් නූතන සදාචාර අභියෝග අතික්‍රමණය කිරීමට ඇති හැකියාව පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයෙන් සිදු කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

මිනිසාගේ බුද්ධියට මෙන්ම හැඟීම්වලට ළංවෙමින් මිනිස් ජීවිතයට කිසියම් මග පෙන්වීමක් ලබාදීම සඳාචාරයේ මූලික පරමාර්ථය වෙයි. විද්‍යාත්මක ඥානය අතින් මිනිසා ඉදිරියට පැමිණ සිටියද අධ්‍යාත්මික ගුණධර්ම අතින් ඉදිරියට පැමිණ නැත. දිනෙන් දිනම අසන්නට ද දකින්නට ලැබෙන ප්‍රවාත්තිවලින් අවබෝධ කරගත හැකි වන්නේ අධ්‍යාත්මික ගුණධර්ම අතින් මිනිසා බොහෝ සෙයින් පරිහානියට පත්වී ඇති බවයි. සඳාචාර සෝදාපාළුව හා බෞද්ධ උද්‍යෝගය අතර පවතින අද්භූත වූ භයංකර වූ සමාජයක අද අප ජීවත් ව සිටින බව මැනවින් අවබෝධ කර ගැනීම සමාජ ශෝධනයක ආරම්භක කාර්ය බව අවබෝධ කරගත යුතුය.

යතුරු පද: නූතන සමාජය, අභියෝග, බෞද්ධ සඳාචාරය, උපායෝගිතාව, ආචාර ධර්ම, පිරිහීම

Abstract

The code of ethics in Buddhism did not originate from a traditional theological theory. It has a philosophical value that goes hand in hand with intellectual scientific thought. Moreover, it is a human religion that is practically identical to human life. Based on these features, Buddhist ethics is that life is misery. But in accordance with the acceptance, man suffers from the misunderstanding of selfishness. This misunderstanding exists in terms of thoughts that affect the development of the two good and bad that exist in the mind. The Aryan Eightfold Path is recommended to be free from this and should be practised by each individual. Buddhism emphasizes that both the clergy and the laity should follow this path and points out that it is the only way to end congenital and social misery.

The main purpose of morality is to give some guidance to human life by approaching human intellect as well as

emotions. Although man has advanced in terms of scientific knowledge, he has not advanced in terms of spiritual virtues. The news we hear and see day by day shows that man is greatly degraded in spiritual qualities. It must be understood that the initial task of social reform is to better understand that we are living today in a mysterious and horrible society where moral erosion and Buddhist zeal are competing.

Keywords: Modern society, Challenges, Buddhist morality, Ethics, Degeneration

හැඳින්වීම

වෛදික යුගයේ පටන්ම සදාචාර ධර්ම හෝ ආචාර විද්‍යාව පිළිබඳ යම් යම් ප්‍රවණතාවන් පැවති ඇති බව පැවසිය හැකිය (කලුපහන, ඩී.ජේ. 2005). වෛදික චින්තකයා මිනිසා දේවත්වයට නැගීමේ අරමුණින් ආචාරාත්මක ප්‍රවණතාවන් වර්ධනය කළ බවට සාධක ඇත (කලුපහන, ඩී.ජේ. 2005). එමගින් මිනිසාට විශ්ව සාධාරණ සදාචාරයකට යටත්වන ආකාරය හා ඊශ්වරගේ පැවැත්මට යටත්වන ආකාරය උගන්වා ඇත. මෙම අදහස්වලට මිනිසා යටත් කරනු ලැබුවත් එම යටත්භාවය පදනම් කොට ගෙනම මිනිසා ගුණ ධර්මයෙන් පරිපූර්ණ නොවන බවත් එහි අපේක්ෂිත දේවත්වයට ගමන් නොකරන බවත් බුදුසමය පෙන්වා දුන්නේය. එහෙයින් අධිභෞතික නිර්මාණයන්ගෙන් මිදුණු බුදුදහමෙහි ආචාර ධර්මයේ අභිප්‍රේතාර්ථය වන්නේ මිනිසා ආධ්‍යාත්මික වශයෙන් උත්තරීතරත්වයට පත් කිරීමයි.

එකී ආධ්‍යාත්ම විද්‍යාවේ විවිධ නිර්ණායක ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා යනුවෙන් දක්වයි. බුදුසමය හඳුන්වා දෙන මනෝවිද්‍යාත්මක නිර්ණායක වන මේවා තමාම මුල් කරගෙන ස්වාධීන චින්තනයක් මගින් ආචාරවාදයට සම්පව උගන්වා තිබේ. මෙහි අවසන් ප්‍රතිඵලය විශේෂ ලක්ෂණ තුනකින් යුක්තව මිනිසා බුද්ධිමය පරිපූර්ණත්වයට පත් කිරීම බව මහාචාර්ය පී. ඩී. ප්‍රේමසිරි පෙන්වා දෙයි.

- 01. අතෘප්තිකර තත්ත්වයෙන් පුද්ගලයා මුදවාලීම - සීල
- 02. නිවැරදි දැනුම කරා යොමු කරලීම - සමාධි
- 03. අර්භත්භාවය දක්වා යෙමු කරවීම - ප්‍රඥා
(ප්‍රේමසිරි, පී. ඩී. 1998).

මේ අනුව බෞද්ධ සදාචාරය පුද්ගලයා ලෞකිකත්වයෙන් ලෝකෝත්තර තත්ත්වය කරා ගෙන යන්නක් බව පැවසිය හැකිය. බෞද්ධ ආචාර ධර්මය මනෝවිද්‍යාව පදනම් කරගෙනම පවතින්නකි. විධිමත් සෑම දර්ශනයකමත් විධිමත් ආචාර විද්‍යාවකත් නිවැරදි මනෝවිද්‍යාත්මක විශ්ලේෂණයක් දක්නට ලැබේ. බුදුන් වහන්සේ දැඩි කැපවීමකින් අවබෝධකරගත් පරම සත්‍ය ධර්මය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ මෙයයි. එම සමස්ථ ධර්මය හෙවත් මුල් බුදුසමය ප්‍රධාන මාතෘකා හතරකට විග්‍රහ කළ හැකිය. එනම්;

- 01. ඥාන විභාගය
- 02. විශ්වය හා ලෝකය පිළිබඳ මතය.
- 03. සදාචාර විමර්ශනය
- 04. පරම විමුක්තිය හෙවත් නිවන පිළිබඳ මතය
(එම, 1998).

ඉහත බෙදා දැක්වීම අනුව ද සදාචාර විමර්ශනය හෙවත් ආචාර විද්‍යාව බුදුන් වහන්සේගේ ප්‍රධාන ඉගැන්වීමක් වූ බව පෙන්නවා දිය හැකිය.

ඕනෑම ආචාර විද්‍යාත්මක ඉගැන්වීම් පද්ධතියකදී අප විසින් කළ යුත්තේ කුමක්ද? අත්හළ යුත්තේ කුමක්ද? ඒවා එසේ කළ යුත්තේ හා හළ යුත්තේ කුමක් නිසාද? අපගේ හැසිරීම්වල අරමුණ කුමක් විය යුතුද? එසේ හැසිරීමේදී මිනිසා සතුව පවතින නිදහස කෙසේද? ආදී වර්යාවන්ට අදාළ කරුණු අධ්‍යයනය කරනු ලබයි. මෙසේ ආචාර විද්‍යාවේ පදනම සම්බන්ධව නැගෙන පළමු

ප්‍රශ්නය වන කළ යුත්තේ කුමක්ද? යන ප්‍රශ්නයට බුදු දහම මනාව පිළිතුරු සපයයි.

සබ්බ පාපස්ස අකරණං - කුසලස්ස උපසම්පදා
සචිත්ත පරියෝදපනං - එතං බුද්ධානසාසනං
(බුද්දකනිකාය, 1971).

සියලු පව නොකිරීම කුසල් කිරීම සිත පිරිසිදු කර ගැනීම මිනිසා විසින් කළ යුතුය. බුදුදහම හොඳ නරක විග්‍රහ කිරීමේදී කුසල් අකුසල්, ධර්ම අධර්ම, පුඤ්ඤ පාප, කරණීය අකරණීය, කල්‍යාණ පාපක, සාධු අසාධු සම්මා මිච්ඡා, අරිය අනරිය වැනි වචන යොදා ගනියි. මේ සෑම විග්‍රහයකදීම තමාගේත් අන්‍යයන්ගේත් යහපත සලසන තැනැත්තා අර්ථවත් වූත් සිත කය වචනය යහපත් කර ගන්නා වූත් ක්‍රියාවක්ම සිදු කළ යුතු බව දක්වයි.

දම්සක් පැවතුම් සූත්‍රයේ සඳහන් වන ආකාරයට සදාචාර ධර්මය ආරක්ෂා කරගත යුත්තේ කුමක් නිසාදැයි පෙන්වා දෙයි. එහි විග්‍රහවන ආකාරයට දුක් කෙළවර කිරීම සඳහාත් නිවන් අවබෝධ කිරීම සඳහාත් එසේ කළ යුතුය. එමෙන්ම නිබ්බිදාය කලකිරීම පිණිස, විරාගාය නො ඇලීම පිණිස උපසමාය සන් සිදීම පිණිස, අභිඤ්ඤාය වෙසෙසින් දැන ගැනීම පිණිස, සම්බෝධාය යථාර්ථය අවබෝධ කිරීම පිණිස, නිබ්බානාය නිවන් අවබෝධ කරගැනීම පිණිස ආචාරාත්මක ඉගැන්වීම් බෙහෙවින් උපකාරී වෙයි.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

බෞද්ධ ආචාර විද්‍යාව මූලික වශයෙන් ප්‍රාමාණික ආචාර විද්‍යාවක් වශයෙන් සැලකේ. අචාර විද්‍යාව යටතේ අගයනු ලබන්නේ මිනිසාගේ ක්‍රියා කලාපය පමණි. මිනිස් ක්‍රියා හොඳ නරක හරි වැරදි යනාදිය ආචාර විද්‍යාත්මක රෙගුලාසි මාලාවක ඉෂ්ටාර්ථයට අනුකූල වේද යන්න සලකා බැලීම එමගින් සිදු වේ. (ධම්මානන්ද හිමි, හෝමාගම, 2001). බෞද්ධ ආචාර විද්‍යාවේ

ස්වභාවය වන්නේ මූලික පරමාදර්ශයන්ට අනුකූලව මිනිස් ක්‍රියාවල සුදුසු බව හෝ නුසුදුසු බව විමර්ශනය කිරීමයි. එම විමර්ශනයන්ට අනුව රචනා වී ඇති ග්‍රන්ථ පිළිබඳ විමර්ශනය කිරීම මෙහිදී සිදු කෙරෙයි.

මහාචාර්ය ඩී.ජේ. කලුපහන විසින් රචනා කරන ලද මුල් බුදුසමයෙහි ආචාර විද්‍යාව යන කෘතිය වැදගත් වෙයි. ආචාර විද්‍යාව පිළිබඳ ප්‍රාමාණික විවරණයක් එහි අන්තර්ගත වෙයි. ආචාර විද්‍යාවේ ඉතිහාසය මෙන්ම විවිධ දාර්ශනික ප්‍රවණතාව යටතේ ආචාරාත්මක සංකල්ප විශ්ලේෂණය කිරීම එහිදී සිදු කර ඇත.

එසේම සූත්‍ර පිටකයේ සහ විනය පිටකාගත ආචාරාත්මක සංකල්ප විග්‍රහ කිරීම විශ්ලේශණාත්මකව සිදු කොට ඇත. ප්‍රාග් බෞද්ධ ආචාරාත්මක සංකල්ප දාර්ශනික ලෙස විග්‍රහ කිරීම මෙහිදී දැකිය හැකිය. විශේෂයෙන් එවකට භාරතයේ පැවති විවිධ දෘෂ්ටිවාද විමර්ශනය කරමින් භෞතිකවාද වැනි දර්ශනයන් සදාචාර සංකල්ප විෂයෙහි සිදු කරන බලපෑම පිළිබඳ විමර්ශනය කොට ඇත.

සදාචාර සංකල්ප අගය කළ තවත් එක් දර්ශනයක් පිළිබඳ එහි විශේෂ අවධානය යොමු කොට ඇත. ජෛන දර්ශනය වර්තමානය දක්වා භාරතීය සමාජයේ පැවතීමට එක් හේතුවක් ලෙස එහි උගන්වන ලද සදාචාර සංකල්ප උපකාරී වී ඇති අයුරු පැහැදිලි කර ඇත. සදාචාරාත්මක සංකල්ප සමාජ ප්‍රගමනය සඳහා උපකාරී වන අයුරු එහිදී පැහැදිලි කරයි. එහෙත් පර්යේෂණ මාතෘකාවට අදාළව තොරතුරු මෙම ග්‍රන්ථයේ ඇතුළත් වී නැත.

මහාචාර්ය ඔලිවර් අබේනායක විසින් රචනා කරන ලද ලිපි එකතුවක් මහමිතව පඤ්ඤාරතන හා පහලගම ධර්මික යන හිමිවරුන් විසින් සංස්කරණය කරනු ලැබූ බෞද්ධ අධ්‍යයන විමර්ශන යනුවෙන් ප්‍රකාශයට පත් කොට ඇත. එහි පිටු අංක

247 සිට 252 දක්වා ඇති බෞද්ධයා ඉදිරියේ ඇති අභියෝග යන ලිපිය මෙහිදී වැදගත් වේ. වර්තමානයේ දක්නට ලැබෙන සදාචාර සෝදාපාලුව පැති පිළිබඳ එම ලිපියේදී දීර්ඝ ලෙස සාකච්ඡාකර ඇත.

උක්ත ග්‍රන්ථයේම අන්තර්ගත ශ්‍රී ලාංකික සමාජ සන්දර්භය තුළ නූතන භික්ෂූන් වහන්සේලාගේ කාර්ය භාරය පිළිබඳ අදහස් කිහිපයක් (පිටු 477-489) යන මාතෘකාව යටතේ රචනාකර ඇති ලිපිය ද වැදගත් වෙයි. එහිදී ගිහි සමාජයේ ආචාරාත්මක පැවැත්ම විෂයෙහි භික්ෂුව වෙත පැවරී ඇති ඓතිහාසික වගකීම පිළිබඳ සාකච්ඡා කර ඇත. 'භික්ෂුව සදාචාර සෝදාපාලු පැතිකඩක් ඇති වීමට වගවිය යුතු බව අවධාරණය කර තිබේ'. මෙම පර්යේෂණයට අදාළව සෘජුව තොරතුරු ඇතුළත් වී නොමැත.

බෞද්ධ ආචාර විද්‍යාව පූජ්‍ය විටියල ඉන්දසිරි මාහිමි අභිනන්දන ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය යන කෘතිය මෙහිදී මෙම සාහිත්‍ය විමර්ශනයේදී වැදගත් වේ. පනාමුරේ වන්දිම, විටියල ඉන්දරතන තෙඹුකැටියේ ධම්මානන්ද යන හිමිවරුන් විසින් එය සංස්කරණය කර තිබේ. සදාචාර සංකල්පයට අදාළ මාතෘකා විශාල ප්‍රමාණයක් ඇතුළත් මෙම කෘතියෙහි අන්තර්ගතය ආචාර විද්‍යාවට අයත්ය. නූතන සමාජ අභියෝග හමුවේ බෞද්ධ සදාචාරය කෙසේ සකස් කළ යුතුද යන්න මෙම ග්‍රන්ථයේ ඇතුළත් වී නැත.

මහාචාර්ය අසංග තිලකරත්න විසින් රචනා කරන ලද ලිපි එකතුවක් බෞද්ධ දර්ශනය හා ආචාර විද්‍යාව යනුවෙන් සංස්කරණය කර ඇත. මහාචාර්ය රචවේ පද්මසිරි හිමි හා මහාචාර්ය විමල් භේවාමානගේ විසින් සංස්කරණය කරන ලද මෙම කෘතියෙහි ආචාර විද්‍යාවට සම්බන්ධ ලිපි බොහෝ ප්‍රමාණයක් ඇතුළත් වේ. ආචාර විද්‍යාව පිළිබඳ නූතන විග්‍රහ මෙන්ම බෞද්ධ දෘෂ්ටි කෝණයෙන් ආචාර විද්‍යාව සම්බන්ධ තොරතුරු විග්‍රහ කර ඇත. නූතන සමාජ අභියෝග හමුවේ බෞද්ධ සදාචාරයේ උපයෝගිතාව පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් වී නැත.

හෝමාගම ධම්මානන්ද හිමියන් විසින් රචනා කර ඇති බෞද්ධ හා කාන්ටියානු සදාචාර දර්ශන යන කෘතියෙන් අචාර විද්‍යාවේ ස්වභාවය හා ඒ පිළිබඳ නිර්වචන ඉදිරිපත් කොට ඇත. එම ග්‍රන්ථය මගින් බෞද්ධ ආචාර ධර්ම කාන්ටියානු ආචාර ධර්ම තුලනාත්මකව අධ්‍යයනය කොට ඇත. නූතන සමාජ අභියෝග හමුවේ බෞද්ධ සදාචාරයේ උපයෝගිතාව පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත්ව නැත.

පනාමුරේ චන්දිම හිමියන් විසින් රචනා කරන ලද බෞද්ධ ආචාර විද්‍යාව මූලාශ්‍රය අධ්‍යයනයක් යන කෘතිය මෙම පර්යේෂණ මාතෘකාවට බොහෝ අදාළ මාතෘකා කිහිපයකින් යුක්තය. බෞද්ධ සදාචාරයේ පදනම, සදාචාර සංවර්ධන විධිවේද වැනි මාතෘකා මෙම පර්යේෂණයට බොහෝ සම්බන්ධකම් පවතී. එහෙත් නූතන සමාජ අභියෝග හමුවේ සදාචාරයේ උපයෝගිතාව සම්බන්ධයෙන් එම ග්‍රන්ථයේ කරුණු ඇතුළත් වී නැත. මෙම ග්‍රන්ථවල ඇතුළත් වී ඇති කරුණුද පදනම් කරගනිමින් මෙම මාතෘකාවට අදාළව පර්යේෂණය සිදු කිරීමට අපෙක්ෂා කෙරේ.

දෙල්දුවේ ඤාණසුමන හිමියන් විසින් රචනා කරන ලද ආදී බෞද්ධ දර්ශනයේ මූලධර්ම නැමැති ග්‍රන්ථයේද මෙම පර්යේෂණයට අදාළකරගත හැකි තොරතුරු රැසක් අන්තර්ගත වී ඇත. එහි පිටු අංක 154 සිට 166 දක්වා පිටුවල අන්තර්ගත ආචාර විද්‍යාත්මක ප්‍රවණතාව හා සවිච්ඡන්දතාව යන මාතෘකාට එකතුකර ඇති කරුණු ද මෙම පර්යේෂණයට අදාළකර ගත හැකිය.

එසේම මහාචාර්ය සුමනපාල ගල්මංගොඩ විසින් රචනා කරන ලද ආදී බෞද්ධ දර්ශනයේ මූලධර්ම නැමැති ග්‍රන්ථයේ දී බෞද්ධ ආචාර විද්‍යාවේ විවිධ පැතිකඩ මෙන්ම එහි පදනම පිළිබඳවත් විග්‍රහයක් ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙම පර්යේෂණයේදී එම කරුණුද අදාළ කරගත හැකිය. මේ ආකාරයට මෙම පර්යේෂණයේ සාහිත්‍ය විමර්ශනය ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

පර්යේෂණ ගැටලුව

මෙම පර්යේෂණයේ මූලික පර්යේෂණ ගැටලුව වන්නේ නූතන සමාජය විෂයෙහි බෞද්ධ සදාචාරයේ උපයෝගිතාවක් තිබේද යන්න අධ්‍යයනය කිරීමයි. විවිධ අර්බුද සහිත වර්තමාන සමාජය සදාචාර සම්පන්න දැහැමි සමාජයක් බවට පත් කිරීම සඳහා බෞද්ධ සදාචාර සංකල්ප කොතෙක් දුරට උපකාර කරගත හැකිද යන්න විමර්ශනය කිරීමද පර්යේෂණ ගැටලුව අතර ප්‍රධාන වෙයි.

පර්යේෂණ අරමුණු

මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වන්නේ නූතන සමාජය විෂයෙහි බෞද්ධ සදාචාරයේ උපයෝගිතාව පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමයි. වර්තමාන සමාජයේ සදාචාරය විශාල සෝදාපාලුවකට ලක්වී ඇති බව සෑම දෙනාම පොදුවේ පිළිගන්නා කරුණකි. දිනෙන් දින පළවන පුවත්පත් වාර්තා රූපවාහිනී ප්‍රවාහිනී වාර්තා එයට සාක්ෂි දරයි. අනෙකාගේ මාංශය වුවද අනුභව කරන හුදු ආත්මාර්ථයම පෙරදැරිකරගත් මිලේච්ඡ සමාජයක් නිර්මාණය වී ඇත. මෙම ස්වභාවය තුළ සදාචාරාත්මක සමාජයක් ගොඩ නැගීම සඳහා බෞද්ධ සංකල්ප උපයෝගී කරගත හැකි ආකාරය විමර්ශනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණු අතර වෙයි.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය වන්නේ ග්‍රන්ථ සන්ධාර ක්‍රමවේදයයි. සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය උපයෝගී කරගනිමින් තොරතුරු ඒකරාශී කර විශ්ලේෂණය කිරීමට අපෙක්ෂා කෙරේ. එසේම වර්තමාන සමාජයේ පවත්නා විවිධ සදාචාර විරෝධී ක්‍රියාවන් පිළිබඳ ප්‍රාමාණික උගතුන් සමග සාකච්ඡා කොට තොරතුරු ඒකරාශී කරමින් සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමයද යොදා ගැනීමට අපෙක්ෂා කෙරේ.

පර්යේෂණයේ වැදගත්කම

දැඩි සදාචාර පරිහානියක් සහිත සමාජ රටාවක අප ජීවත්වන බව පැහැදිලි කරුණකි. සමාජයේ සෑම අංශයක්ම පරිහානියට පත් වී ඇත. සාමාජීය, ආගමික, සංස්කෘතික වශයෙන් එසේ පරිහානියට පත් වී ඇති ක්ෂේත්‍ර වර්ගකළ හැකිය. පරිහානියට පත් නොවූ කිනම් හෝ ක්ෂේත්‍රයක් වර්තමානයේ දැකිය නොහැකිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ තරම් මත්වතුර පානය කරන ජන අනුපාතයට අනුව වෙනත් රටක් නොමැතිය. ඉතාම අසරණ තත්ත්වයේ සිටින පුද්ගලයාගේ ඉතාම උසස් තත්වයේ සිටින පුද්ගලයා දක්වා සියල්ලන් අතර වංචාව දූෂණය ඉහළවා ගොස් ඇත. නිතර අසන්නට ලැබෙන විවිධාකාරයේ ස්ත්‍රී දූෂණ ඉතා බිය ජනකය. විවිධාකාරයේ ළමා අපචාර දිනෙන් දින වැඩි වෙමින් පවතී. මහමග මිනිසුන් බලා සිටියදී සිදු කෙරෙන ඝාතන නිමක් නැත. පවුල් ජීවිත දිනෙන් දින අවුල් තත්ත්වයට පත් වෙමින් පවතියි. දිනකට දික්කසාද නඩු භාරසියයක් පත්සියයක් අසන රටක් බවට පත් වී ඇත. කාමය උද්දීපනය කරන විවිධ මාධ්‍යයන් වයස්, ලිංග භේදයකින් තොරව සෑම තැනම පැතිරෙමින් පවතී.

මෙම තත්ත්වය තුළ සමාජයට මග පෙන්වන ආත්මාර්ථ තෘප්තිය වෙනුවෙන් කටයුතු කිරීම ඉවත් කොට යහපත් සමාජ මෙහෙවරකට අවශ්‍ය කරන ගුණ ධර්ම සංවර්ධනයට හේතුවන කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ වැදගත්කම් වශයෙන් පෙන්වාදිය හැකිය.

සාකච්ඡාව

බුදුදහම තුළ ඉගැන්වෙන ආචාරාත්මක ඉගැන්වීම් සැලකිල්ලට ගැනීමේදී එය ප්‍රාමාණික ආචාර විද්‍යාවක් ලෙස සැලකිය හැකිය. පොදුවේ සෑම දර්ශනයකම ආචාර විද්‍යාත්මක ප්‍රවණතාවන් ඇති නිසාත් ඒවා පවතින ආකාරය අනුවත් කොටස් තුනකට ගොනු කර ඇත. එනම්

01. ප්‍රාමාණික ආචාර විද්‍යාව

02. විස්තරාත්මක ආචාර විද්‍යා

03. විශ්ලේශනාත්මක ආචාර විද්‍යාව (ධම්මානන්ද හිමි, හෝමාගම, 2001). වගයෙනි.

මින් පළමු වැන්න ප්‍රාමාණික ආචාර විද්‍යාවයි. ඒ යටතේ සිදු කෙරෙන්නේ ආචාරාත්මක විෂයක්ෂේත්‍රයෙහිලා ගැනෙන හරි වැරදි හොඳ නරක යුක්තිය හා සාධාරණත්වය වැනි සංකල්ප කිසියම් මිණුම් දණ්ඩකට හෙවත් ප්‍රමාණයකට අනුව ඇගයීමයි. දෙවැන්න වන විස්තරාත්මක ආචාර විද්‍යාව යටතේ සිදුවන්නේ හරි වැරදි හොඳ නරක වැනි සංකල්පයන් ලෝකයාගේ පිළිගැනීමට ලක්වී තිබෙන ආකාරය කෙසේදැයි විස්තර කිරීම පමණි. ඉහත කී සංකල්ප පොදු සමාජය පිළිගෙන තිබෙන අන්දමත් ඒවා භාවිත වන අන්දමත් විස්තර කරනු විනා කිසියම් ප්‍රමාණාත්මක විග්‍රහයක් මේ තුළින් සිදු නොවේ. තෙවැන්න වන විශ්ලේෂණාත්මක ආචාර විද්‍යාවේදී හරි වැරදි හොඳ නරක ආදී සංකල්ප ආගමික නැඹුරුතාවයකින් විස්තර නොකරයි. එහිදී සිදු වන්නේ ඒවා ශාස්ත්‍රීය වගයෙන් පමණක් විග්‍රහ කිරීමයි (ධම්මානන්ද හිමි, හෝමාගම, 2001). බෞද්ධ ආචාර විද්‍යාව ප්‍රාමාණික ආචාර විද්‍යාවක් බවට පත් වන්නේ

බෞද්ධ ආචාර විද්‍යාවට අනුව ආචාර ධර්ම ආචාර ධර්ම සඳහා පමණක් ම පවතින්නක් නොවේ. අප විසින් හොඳ දේ කළ යුත්තේ පාරිශුද්ධිය අරමුණු කොට ගෙනමය. වෙනත් අයුරකින් පැවසුවහොත් හොඳ හොඳ පිණිස නොව විමුක්තිය පිණිසය. බෞද්ධ ආචාර ධර්ම පද්ධතියෙහි ප්‍රාථමික නිර්දේශය පන්සිල්ය. එය සීලය සඳහාම නොව සමාධිය සඳහාය. ශීලය එකී ආචාරාත්මක වැඩ පිළිවෙළ සඳහා පදනම සකස් කරනවා පමණි. සමාධිය ද සමාධිය සඳහා නොව ප්‍රඥාව සඳහාය. ප්‍රඥාව යථාර්ථාවබෝධය හෙවත් විමුක්තිය පිණිසය. මෙසේ නිවන පරම නිෂ්ටාවකොට ගෙන ඒ සඳහා ක්‍රියා කරම බෞද්ධ ආචාර ධර්ම පද්ධතියේ මූලික අදහස වේ. ඒ හැරුණු විට තවත් අතුරු ඵලයන්

කිහිපයක්ද වේ. සාමාන්‍ය ජන ජීවිතය දෛනිකව සදාචාර සම්පන්න කිරීමත් මෙලොව හා පරලොව ජීවිත යහපත් කිරීමත් ඒ අතර වේ. මේ සඳහා උපකාරීවන ඉගැන්වීම් මංගල පරාභව වසල සිඟාලෝවාද ව්‍යග්ගපජ්ජ වැනි සූත්‍රවල දැක්වේ. බෞද්ධ සදාචාර ධර්ම පද්ධතිය සමස්ථ මානව වර්ගයාගේම සුඛ සිද්ධිය සඳහා හේතුවන බැවින් සමාජ දර්ශනය සමගද අත්වැල් බැඳ ගන්නා ස්වභාවයකින් යුක්තවන බව පැවසිය හැකිය.

මිනිසාගේ බුද්ධියට මෙන්ම හැඟීම් වලට ප්‍රංචේෂිත මිනිස් ජීවිතයට කිසියම් මග පෙන්වීමක් ලබාදීම සදාචාරයේ මූලික පරමාර්ථය වෙයි (අබේනායක, ඔලිවර්, 2009). විද්‍යාත්මක ඥානය අතින් මිනිසා ඉදිරියට පැමිණ සිටියද අධ්‍යාත්මික ගුණධර්ම අතින් ඉදිරියට පැමිණ නැත. දිනෙන් දිනම අසන්නට ද දකින්නට ලැබෙන ප්‍රවෘත්ති තුළින් අවබෝධ කරගත හැකි වන්නේ අධ්‍යාත්මික ගුණධර්ම අතින් මිනිසා බොහෝ සෙයින් පරිහානියට පත්වී ඇති බවයි. සදාචාර සෝදාපාචව හා බෞද්ධ උද්යෝගය තරග වදිමින් සිටින අද්භූත වූ භයංකර වූ සමාජයක අද අප ජීවත් ව සිටින බව මැනවින් අවබෝධ කර ගැනීම සමාජ ශෝධනයක ආරම්භක කාර්ය බව අවබෝධ කරගත යුතුය.

නූතන සමාජ අභියෝග හමුවේ අවශ්‍ය වන්නේ යථාර්ථය පිළිබඳ සංවේදිතාවයකි. සංවේදිතාව අවබෝධයේ විශිෂ්ට ප්‍රතිඵලයකි. සමාජයේ ස්වභාවය අවබෝධ කරගත යුතු යැයි පැවැසෙන්නේ එබැවිනි.

වර්තමාන සමාජය දෙස අවධානය යොමු කිරීමේදී පැහැදිලිව දැකිය හැකි ලක්ෂණ දෙකකි. එනම් බෞද්ධ හා ආගමික ප්‍රබෝධයේ ඇති උසස් උද්යෝගය හා දියුණුවයි. එසේම විවිධාකාරයෙන් සිදුවන අපරාධ වංචා හා දූෂණවලින් යුක්ත සදාචාර සෝදාපාලුවයි. සදාචාර සෝදාපාලු පැතිකඩ බෞද්ධ හා ආගමික උද්යෝග පැතිකඩේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සැලකිය යුතු යැයි අදහස් නොකරයි. බෞද්ධ උද්යෝග පැතිකඩ හා සබැඳි බලවේග සාම්ප්‍රදායික රාමුවේ සිට තමන්ගේ ක්‍රියාමාර්ග තවදුරටත්

ක්‍රියාත්මක කළ යුතුද යන්න ගැන පුනරාවලෝකනයක යෙදිය යුතුය. තමන්ගේ කාර්යය භාරවලට නව ප්‍රවේශයක් ආරෝපණය කිරීමේ අවශ්‍යතාව එම බලවේග මගින් අවබෝධ කරගත යුතුය. මිනිස් මස් බුද්ධි මිලේච්ඡ සමාජයක් බිහිවෙමින් පවතින අවධියක ආත්මාර්ථකාමී සමාජ සංවිධානවලට කොටු වී සිටීම ගැන නැවත ආවර්ජනය කළ යුතුය. අද්‍යතන ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධයා ඉදිරියේ ඇති නව අභියෝගය මෙයයි (අබේනායක, ඔලිවර්, 2009) ආත්මාර්ථය සඳහා බණ දහම් දෙසීමේ ප්‍රගුණ කිරීමත් ආත්ම තෘප්තිය සඳහා සමිති සමාගම්වල කටයුතු කිරීමත් ඉක්මවා සිටින සමාජ මෙහෙවරකට අතහිත දීමට අප ඉදිරිපත් නොවන්නේ නම් අනාගතයේ පහළ වන කුරිරු විෂම අධාර්මික සමාජයට වගකිව යුත්තන් වන්නේ අපමය.

බෞද්ධයන් ලෙස ගිහි පැවිදි සියලු දෙනා එක සේ බැඳ තබන ආගමික හා සාමාජික ප්‍රතිපත්තිය හැඳින්වෙන්නේ ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය යනුවෙනි. එය අනුපූර්ව ප්‍රතිපදාවකි. ඒ අනුව ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය ප්‍රායෝගික වශයෙන් සමාජගත වන්නේ සීල සංඛ්‍යාත යහපත් වචනය යහපත් ක්‍රියාව සහ යහපත් දිවි පැවැත්ම යන කරුණු තුනෙන්ය. අද පවතින සදාචාර සෝදාපාලු වේ. පැතිකඩේ පදනම බෞද්ධයන් මෙම කරුණු හඳුනා නොගැනීමෙන් ඒවාට අවධානය යොමු නොකිරීමෙන් බව පැවසිය හැකිය. වර්තමානයේ අප පත්ව සිටින්නේ දැනුම දියුණු කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලියකට ය. දැනුම යනු නුවණ යැයි වරදවා අවබෝධකර ගෙන දැනුම පිටුපස තරගකාරී ලෙස හඹා යන සමාජයක් වර්තමානයේ නිර්මාණය වෙමින් පවතී. එම සමාජයේ සාමාජිකයන් ලෙස මිස බෞද්ධයන් ලෙස සිතීමටවත් වර්තමාන සාමාජයේ ජීවත් වන පුද්ගලයාට හැකියාවක් නැත. මෙහි ප්‍රතිඵලය වී ඇත්තේ කුහක මිසදිටු ස්වාර්ථයට ගරුකරන සමාජයක් බිහි වීමය. මෙම සමාජය තුළ සදාචාරයට ඉඩක් නැත. එම සමාජයේ වසන බෞද්ධයන්ගෙන් යහපත් වචන යහපත් ක්‍රියා යහපත් දිවි පෙවන සම්පූර්ණයෙන් ගිලිහී ගොස් ඇත. ඒවා කොතරම් දුරස් වී ඇත්ද යත් ඒවායේ අර්ථ පවා බෞද්ධයෝ නො දනිති.

සමාජ සදාචාරය ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමට පුද්ගලයා ආකාර තුනක ප්‍රදානයක යෙදිය යුතුය. බෞද්ධ සමාජ සංස්ථාවන් මෙන්ම බෞද්ධයන් ද මෙය වහා අවබෝධ කරගත යුතුය.

පළමුව එක් එක් පුද්ගලයා තම තමා විසින් සියලු සමාජ විරෝධී ක්‍රියා වලින් විරමණය වන බව ප්‍රකාශ කොට ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. එවැනි ක්‍රියාවක යෙදීම තබා එවැන්නක් ගැන සිතීම පවා සමාජ අසාධාරණයට හේතුවන බව සියලු දෙනා විසින් අවබෝධ කරගත යුතුය. සමාජ විරෝධී ක්‍රියාවල යෙදවීමෙන්ද සම්පූර්ණයෙන් වැළකිය යුතුය. තමා වැළකී අන් අය ඒවායේ යෙදවීම තමාම යෙදීමට සමාන කොට ගත යුතුය. තමා සමාජ විරෝධී ක්‍රියාවලින් වැළකී අන් අයෙකු එවැන්නක යෙදවීම තබා යෙදවීමට සිතීම පවා තමා එක එල්ලේ සහභාගි වීමක් ලෙස සලකා දුරින්ම දුරු කළ යුතුය. තුන්වෙනුව සමාජ ක්‍රියාවල නිරත වනු දකින විට ඊට ප්‍රතිපක්ෂ විය යුතුය. උද්ඝෝෂණය කළ යුතුය. සංවිධානය විය යුතුය. එසේ නොකරන්නේ නම් තමාද සමාජ විරෝධී ක්‍රියාවල යෙදුණා සේ සැලකෙන බව ප්‍රත්‍යක්ෂ කරගත යුතුය.

බෞද්ධ සමාජ ආචාර ධර්මය ඉහළින් හෝ පිටතින් පනවන ලද එකක් නොව සමාජ කණ්ඩායමක යහපතට හේතු භූත වෙමින් පරිණාමයට පත් වූ එකකි. බුදු දහමට අනුව එය ධර්ම නම් වෙයි. සමාජ කණ්ඩායමකට හානි කර යම් දෙයක් වන්නේ ද එය අධර්ම හෝ පාප නම් වෙයි. නූතන සමාජ අභියෝග ජය ගැනීමට නම් අධර්ම හෝ පාපය දුරු කළ යුතුය.

බුදුන් වහන්සේගේ පිළිගැනීම අනුව තෘෂ්ණාව මිනිස් සමාජ ජීවිතයට විනාශකාරී ප්‍රතිඵල ගෙන දෙන්නකි. එය සමාජ සදාචාරය විනාශකළ හැකි සිත සම්බන්ධ වූ රෝගයකි. ආහාර නොමැතිවීම ආර්ථික රෝගයකි. එම රෝගයට පිළියම වන්නේ ආහාර නිපදවන්නාගේ තෘෂ්ණාවට ඉඩ තැබීමෙන් නොවේ. ඒ වෙනුවට උවමනාවට වඩා ආහාර නිපදවීමෙන් වැළ කි මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවක් අනුගමනය කිරීමෙන් සදාචාර සම්පන්න

සමජයක් ගොඩ නැගීමෙනි. වෙනස්වන පරිසරය අනුව සාමාජීය ආයතනයන් නැවත නැවතත් සංවිධානය කිරීමෙන් නීරෝගී සදාචාර සම්පන්න සමාජයක් පවත්වාගෙන යා හැකිය. එසේම බෞද්ධ සදාචාර දර්ශනය අනුගමනය කිරීමෙන් පුද්ගලයාගේ ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනය පමණක් නොව භෞතික පරිසරය පවා සුරක්ෂිත කරවන බව පැවසිය හැකිය.

සමාලෝචනය

දුරාවාරයට විරුද්ධව අරගලය අප සිතන තරම් පහසු නොවන බව මේ අනුව අවබෝධ කරගත හැකිය. මෙම අරගලය තුළ අවම වශයෙන් ප්‍රස්තර තුනක් ඇත. බෞද්ධයා වර්තමානයේ උත්සාහ ගන්නේ ඉන් එක් ප්‍රස්ථරයක් තරමකින් හෝ ප්‍රගුණ කිරීමට ය. එනම් ශක්ති පමණින් තමා දුරාවාරයෙන් වෙන්ව සිටීමයි. එයින් කොතරම් සතුටක් ලැබුණත් කොතරම් ලාභයක් ලැබුණත් එහි නොයෙදීමට බෞද්ධයා වගබලා ගත යුතුය. දුරාවාර විරෝධී අරගලයක යෙදීමට බෞද්ධයාට ඇති අයිතිය බුදුන් වහන්සේ අවධාරණය කර ඇත. සෑම බෞද්ධයකු විසින්ම හා හික්ෂුන් වහන්සේ කෙනෙකු විසින් ද මෙම අරගලය කළ යුතුය. සමාජ අභියෝග හමුවේ ඉදිරියට ගමන් කළ හැකි බව බුදු දහම අවධාරණය කරයි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

කලුපහන, ඩී.ජේ. (2005). මුල් බුදු සමයෙහි ආචාර විද්‍යාව, නුගේගොඩ: නිව්‍ර ප්‍රකාශන

එම.

ප්‍රෙමසිරි, පී. ඩී.(1998). බෞද්ධ ආචාර ධර්ම, කොළඹ: බෞද්ධ කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව.

එම

බුද්දකනිකාය, (1971) ධම්ම පදය, කොළඹ: බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා. ධම්මානන්ද හිමි, හෝමාගම,(2001) බෞද්ධ හා කාන්ටියානු සදාචාර දර්ශනය, මරදාන: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

එම.

එම.

අබේනායක, ඔලිවර්, (2009). බෞද්ධ අධ්‍යයන විමර්ශන, පුවි බොරැල්ල: සංස්. මහමිත්ච පඤ්ඤාරතන හිමි, පහළගම ධම්මික හිමි, විජේසූරිය ග්‍රන්ථ කේන්ද්‍රය.

එම.